TODELLISUUS SELLAISENA KUIN SE EI MEILLE NÄYTTÄYDY

ELÄIMET OVAT EDESSÄSI, TAKANASI, PÄÄLLÄSI JA SISÄLLÄSI. ET EHKÄ NÄE HEITÄ, MUTTA HE NÄKEVÄT SINUT.

Vuosittain maailmassa ja Suomessa kasvatetaan ja tapetaan ihmisiin verrattuna moninkertainen määrä muiden lajien edustajia, mutta emme melkein koskaan näe heitä. Emme ainakaan elävinä.

Häiriköt-päämajan ja Eläinoikeusakatemian näyttely kääntää katseen sinne, mihin ei tavallisesti haluta katsoa. Ehkä saamme huomata, että vaikka emme itse ole osanneet katsoa, meitä on kyllä pidetty silmällä: meidät on nähty. Millaisen kuvan olemme antaneet itsestämme?

Jari Tammisen, Laura Gustafssonin, Ville Salervon ja **Hanna Kukon** teokset tarkastelevat katsomista ja katsotuksi tulemista muun muassa vastamainosten, *ready made* -taiteen sekä sarjakuvan keinoin. Näyttelyssä taide tarjoaa kurkistuksen todellisuuteen, joka mieluiten kätkettäisiin katseilta.

HÄIRIKÖT-PÄÄMAJAN teokset kysyvät, miltä ruokamainokset näyttäisivät, jos tuotantoeläimet katsoisivat meitä takaisin.

Mainokset levittävät valheen hunnun todellisuuden päälle, ne ovat kaikkialla ympärillämme ja kertovat keskeytyksettä tarinoita vaihtoehtoisesta fantasiatodellisuudesta. Ne kuiskuttelevat tietoja siitä, että limutölkin kylkiäisenä tulee auringonpaistetta ja kavereita. Lapsesi rakastavat sinua enemmän, jos lennät heidän kanssaan lomamatkalle mahdollisimman kauas. Ja kaiken kukkuraksi saat pidemmät ripset.

Mainokset kertovat meille, että lehmät ovat vapaita ja että possulla on kinkku ja että kanat elelevät kotitilalla. Mainosten katsominen on kuin katsoisi maailmaa Instagram-filtterin lävitse, ruusunpunaisena ja kimaltelevana. Niiden antama kuva ei ole tästä maailmasta. Todellisuus ei ikinä ole yhtä kiiltävä, yhtä virheetön, yhtä riemukas. Yhtä ongelmaton.

Mainosten unelmahötön vastapainona toimivat aktivistien tuotantotiloilla ottamat kuvat. Niistä meitä katsovat silmiin he, joita mainoksissa ei nähdä.

Näyttelyssä katsoja kohtaa myös joukon kapistuksia, jollaisiin harva normaalisti törmää. Ne ovat kuitenkin varsin normaaleja työvälineitä eläintiloilla. Miltä sellaiset sanat kuin laadukas, luotettava ja hygieeninen kuulostavat kun ne yhdistyvät kolviin, jolla poltetaan vasikan otsaa, tai vasaraan, jolla lyödään sian ihoon merkki.

VILLE SALERVON *Nousukas*-teoksissa tarkennetaan katse siihen, mikä jää usein huomaamatta silkan kokonsa takia, hyönteiseen.

”Karismaattisen megafaunan harha” on ilmiö, jossa eläinten suojeluun liittyvässä kuvastossa korostuvat suuret ja viehättäviksi koetut lajit muiden vähintään yhtä uhanalaisten kustannuksella.

Näiden ”karismaattisten” lajien lisäksi inhimillinen empatia on alkanut valua myös kohti omia luomuksiamme. Nostamme Alepa-robotin hangesta ja kiitämme ChatGPT:tä lasagne-reseptistä. Syökö teknologiaa kohtaan osoitettu rakkaus tyhjäksi rajallisen myötätunto-reservimme vai päteekö empatiassa *more is more* -periaate?

Ihmisen määrittämässä maailmassa monen lajin selviytyminen voi olla kiinni siitä, kuinka hyvin se onnistuu vakuuttamaan ihmisen hyödyllisyydestään. Nousukas-sarjassa uhanalaiset hyönteiset ovat kehittäneet itselleen erilaisia selviytymisstrategioita. Tarhamehiläinen naamioi itsensä, riikinkukkohämähäkki tekee itsestään auktoriteetin ja jalokivikuoriainen pyrkii miellyttämään avuliaisuudellaan.

HANNA KUKON *Tietoisesta olennosta tuotteeksi* -sarjakuvissa esitellään eläintuotannon uhrien elämää syntymästä kuolemaan. Tuotteistaminen ja tehokkuus alkaa jo ennen syntymää ja jatkuu pitkälle kuoleman jälkeen. Yksilön syntyminen eläintuotannon koneistoon turmelee ainutkertaisen elämän lisäksi koko planeettamme.

”Sarjakuvani ovat riittämättömiä kuvaamaan kaikkea tätä ankeutta, mutta toivottavasti ne saavat pohtimaan, josko kukin voisi jo tässä vaiheessa ekokatastrofia kaivaa itsestään pieniä empatian rippeitä ja jättää eläinperäiset tuotteet ostamatta.”

Häiriköt-päämaja

ELÄIN OIKEUS AKATEMIA